

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1.	UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE “CAROL DAVILA”
1.2.	FACULTATEA: Stomatologie
1.3.	DEPARTAMENTUL: Stomatologie II
1.4.	DISCIPLINA Medicină Legală și Bioetică
1.5.	DOMENIUL DE STUDII: Sănătate - Reglementat sectorial în cadrul Uniunii Europene
1.6.	CICLUL DE STUDII: I (licență) și II (master)
1.7.	PROGRAMUL DE STUDII: Medicină dentară

2. Date despre disciplină

2.1.	Denumirea disciplinei din planul de învățământ: Etică și comunicare pentru respect și non-violență în mediul medical și universitar.				
2.2.	Codul disciplinei: MD02OP20				
2.3.	Tipul disciplinei (DF/DS/DC):				
2.4.	Statutul disciplinei (DOB/DOP/DFA): DOP				
2.5.	Titularul activităților de curs: Prof. Univ. Dr. Sorin Hostiuc, Conf. Univ. Dr. Isailă Oana-Maria				
2.6.	Titularul activităților de seminar: Prof. Univ. Dr. Sorin Hostiuc Conf. Univ. Dr. Isailă Oana-Maria Asist. Univ. Drd. Ciobanu Oana-Mihaela				
2.7. Anul de studiu	II	2.8. Semestrul	II	2.9. Tipul de evaluare (E/C/V)	C

3. Timpul total estimat (ore/semestru de activitate didactică și de pregătire/studiu individual)

I. Pregătire universitară (predare, aplicare practică, evaluare)						
3.1. Nr ore pe săptămână	2	din care:	3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care:	3.5. curs	14	3.6. seminar/ laborator	14
II. Pregătire/studiu individual						
Distributia fondului de timp						ore
Studiu al suporturilor de curs, al manualelor, al cărților, studiu al bibliografiei minimale recomandate						6
Documentare suplimentară în bibliotecă, documentare prin intermediul internetului						6
Desfășurare a activităților specifice de pregătire pentru proiect, laborator, întocmire de teme, referate						6
Pregătire pentru prezentări sau verificări, pregătire pentru examinarea finală						6
Consultații						
Alte activități						8

3.7. Total ore de studiu individual	32
3.8. Total ore pe semestru (3.4.+3.7)	60
3.9. Numărul de credite	2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs Proiector, calculator cu powerpoint, licențe software (program office, program de management referințe bibliografice). Acces la internet și calculator (pentru activitățile online), server linux, domeniu web
5.2. de desfășurare a seminarului / laboratorului	Sală de curs Proiector, calculator cu powerpoint, licențe software (program office, program de management referințe bibliografice). Acces la internet și calculator (pentru activitățile online), server linux, domeniu web

6. Rezultatele învățării*

Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
La finalul modulului, studentul va demonstra cunoașterea și înțelegerea următoarelor concepte: - Principii fundamentale ale comunicării interpersonale și medicale; - Noțiuni despre comunicarea empatică, asertivă și ascultarea activă; - Surse, forme și dinamici ale conflictelor în mediul universitar și medical; - Forme de violență	După parcurgerea modulului, studentul va fi capabil să: - Aplice tehnici de comunicare empatică și ascultare activă în contexte reale (universitare sau clinice); - Utilizeze comunicarea asertivă pentru a gestiona situații dificile sau tensionate; - Identifice forme de agresivitate, microagresiuni sau forme de excludere din mediul academic și medical; - Analizeze și propună soluții nonviolente de gestionare a conflictelor; - Elaboreze proiecte de micro-intervenție pentru promovarea respectului și incluziunii în propria comunitate educațională și/sau profesională.	Studentul va demonstra: - Capacitatea de a reflecta critic asupra propriilor comportamente și atitudini în interacțiuni sociale și profesionale; - Angajamentul față de valorile respectului, echității, diversității și incluziunii în context academic și clinic; - Inițiativă și responsabilitate în prevenirea și combaterea formelor de violență (verbală, psihologică, simbolică etc.); - Dispoziția de a contribui activ la îmbunătățirea culturii organizaționale și relaționale în cadrul universității și/sau instituțiilor medicale; - Autonomie în învățare și dezvoltare personală în direcția unei comunicări etice și eficiente.

(vizibilă și invizibilă), discriminare și marginalizare; • Norme de etică, deontologie și responsabilitate profesională în practica medicală; • Strategii și modele pentru promovarea unei culturi organizaționale bazate pe respect și nonviolență		
--	--	--

7. Obiectivele disciplinei (corelate cu rezultatele învățării)

7.1. Obiectivul general	-Promovarea culturii respectului și a nonviolenței în mediul medical și universitar
7.2. Obiective specifice	-Conștientizarea și recunoașterea formelor de abuz, discriminare și violență în mediul medical și universitar. -Cunoașterea modurilor de comunicare adecvată în contexte uzuale dar și în contexte particulare, în mediul academic și medical. -Dezvoltarea unei culturi a respectului reciproc, empatiei și incluziunii în relațiile dintre studenți, cadre didactice și pacienți. -Dezvoltarea de abilități referitoare la identificarea factorilor sociali, emoționali și profesionali ce pot genera agresivitate și violență -Exersarea tehnicilor de comunicare asertivă, de ascultare activă și de exprimare a emoțiilor într-un mod nonviolent. - Dezvoltarea capacității de a descrie, explicita și identifica rolurile și responsabilitățile, tehnicile de comunicare și relaționare în mediul real și virtual, în cadrul echipei profesionale și în interacțiunea cu pacientul/familia/apartinătorii acestuia, adaptate diverselor categorii : copii, vârstnici, persoane cu dizabilități, persoane din medii defavorizate etc. - Formarea unei atitudini de toleranță, respect pentru diversitate (etnică, de gen, culturală, religioasă, etc.) și responsabilitate profesională. -Capacitatea de proiectare, planificare și aplicare a strategiilor de comunicare și relaționare în cadrul echipei profesionale -Capacitatea de proiectare, planificare și aplicare a strategiilor de comunicare și relaționare în interacțiunea cu pacientul și familia acestuia. -Asumarea unui rol activ în medierea situațiilor conflictuale atât în cadrul echipei medicale cât și în cadrul relației medic-pacient.

	-Încurajarea auto-reflecției și a dezvoltării inteligenței emoționale ca elemente esențiale în construirea unor relații armonioase.
--	---

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1.Noțiuni legislative, deontologice, terminologice și practice, referitoare la comunicare în cultura respectului medical și academic.	Prezentări powerpoint (onsite)	
2.Empatia, comunicarea asertivă și ascultarea activă în mediul medical și academic, în interacțiunile fizice și on-line.		
3.Gestionarea emoțiilor în mediul medical și universitar-comunicarea etică și responsabilă în cazuri uzuale și particulare.		
4.Confliktul : surse, consecințe, dinamici, soluții non-violente în interacțiuni fizice, dar și on-line.		
5.Prevenirea și recunoașterea violenței și a discriminării. Forme de violență în mediul universitar și medical- de la microagresiuni la abuz de putere.		
6.Respectul, onestitatea, responsabilitatea și non-violența în actul medical și în mediul universitar.		
7.Atitudinea reflexivă și promovarea unei culturi a nonviolentei.Gestionarea conflictelor și comunicarea non-violentă.		

Bibliografie recentă :

1. Cursul disciplinei (disponibil în format electronic)
2. Beatrice Ioan, Bianca Hanganu, Comunicarea în practica medicală, repere generale, vol I, Ed. Junimea, Iasi, 2025
3. Sorin Hostiuc, Tratat de bioetică medicală și stomatologică, București, Editura C.H. Beck, 2021,
4. Rosenberg, Marshall B., Nonviolent Communication: A Language of Life. PuddleDancer Press, 2015.
5. Goleman, Daniel. Emotional Intelligence. Bantam Books, 1995
6. Hostiuc S. Tratat de medicină legală odontostomatologică. Ed. All, București, 2019
7. Aleksandra Kostić, Derek Chadee, The Social Psychology of Nonverbal Communication, Palgrave Macmillan, 2015.
8. Marini, Maria Giulia. Non-violent Communication and Narrative Medicine for Promoting Sustainable Health. Springer Nature Switzerland, 2024.
9. Laverack, Glenn. Public Health: Power, Empowerment and Professional Practice. 4th ed., Bloomsbury Academic, 2019.
10. Articole științifice pe tema nonviolentei în mediul medical și universitar

8.2. Laborator/ lucrare practică	Metode de predare	Observații
1. Analiza propriului stil de comunicare prin diferite scenarii : valori personale versus valori profesionale, puncte forte și direcții de dezvoltare	Prezentări powerpoint (onsite), materiale on-line (analiza film, cazuri mediatizate), joc de rol	
2. Studii de caz și joc de rol: empatia în practică, exersarea ascultării active.		
3. Studii de caz, joc de rol, exerciții de centrare : exersarea comunicării asertive.		
4. Studii de caz, dezbateri: rezolvarea nonviolentă a unor conflicte.		
5. Scenarii, joc de rol, dezbateri structurate: identificarea violenței invizibile în mediul universitar sau medical, soluții.		
6. Studii de caz, dezbateri, joc de rol: respectul față de pacient, prevenirea violenței și discriminării:		
7. Exerciții de reflecție personală, propuneri de campanii/initiative: Cum pot contribui la o cultură a respectului?		
Bibliografie recentă : 1. Cursul disciplinei (disponibil în format electronic) 2. Beatrice Ioan, Bianca Hanganu, Comunicarea în practica medicală, repere generale, vol I, Ed. Junimea, Iasi, 2025. 3. Sorin Hostiuc, Tratat de bioetică medicală și stomatologică, București, Editura C.H. Beck, 2021, 4. Rosenberg, Marshall B., Nonviolent Communication: A Language of Life. PuddleDancer Press, 2015. 5. Goleman, Daniel. Emotional Intelligence. Bantam Books, 1995 6. Hostiuc S. Tratat de medicină legală odontostomatologică. Ed. All, București, 2019 7. Aleksandra Kostić, Derek Chadee, The Social Psychology of Nonverbal Communication, Palgrave Macmillan, 2015. 8. Cazuri mediatizate în presă 9. Filme pe temă medicală, ce reliefează dinamica relației medic-pacient în cazuri particulare, suggestive 10. Filme ce reliefează relația profesională în mediul academic, pe teme suggestive. 11. Scenarii din experiența persoanlă. 12. Marini, Maria Giulia. Non-violent Communication and Narrative Medicine for Promoting Sustainable Health. Springer Nature Switzerland, 2024.		

9. Evaluarea

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
-------------------	---------------------------	-------------------------	------------------------------

9.4. Curs	Dobândirea cunoștințelor predate Cerințe pentru nota 5. Capacitatea de a înțelege informațiile referitoare la promovarea culturii respectului și a nonviolentei în mediul medical și universitar Cerințe pentru nota 10. Capacitatea de a înțelege, proiecta, planifica și aplica strategiile de comunicare și relaționare bazate pe respect și non-violență în interacțiunea cu pacientul și familia acestuia, precum și în mediul academic, atât uzual cât și în dinamica unor situații particulare.	Colocviu	60%
9.5. Seminar/ laborator	Capacitate de sinteză, interacțiune, argumentare și analiză	Colocviu. Prezentări de caz. Activități pe parcursul seminarului	20%
9.5.1. Proiect individual (dacă există)	Capacitatea de reflecție personală	Cum pot contribui la o cultură a respectului într-o anumită situație academică/profesională?	20%
Standard minim de performanță			
Înțelegerea informațiilor primite și integrarea lor în contextul practicii medicale și academice			